

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 105:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Dr K. Fernhout, Baarn; Drs D. J. Galle, Haarlem; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelle, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijls, Zwolle; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wipda, 's-Gravenhage; Jan Zwart, Zaandam.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Drukkers-Uitgevers:
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: De twee lijnen bij het bestrijden van de armoede. II. — Kerstmis 1936. — Uit de Schrift: Verhoord... gered. (Luk 1:13b). — Kerkelijk Leven: Kante en voorzichtigheid. Opzettelijke misleiding, en advocaten-slimheid. Naar aanleiding der artikelen van Dr Delleman. II. Onze Broeders in de graafschap Bentheim. — Even Parkeeren: Vol gas. — Pop. Wet. Schetsen: Jezus Christus, de zegelring aan des Vaders hand. — Geestelijke Adviezen: Kaartspelen. Verbreken van een verlovings. — Vakwetenschap en Practijk: Het sterilisatie-vraagstuk. III. — Zending en Evangelisatie: Waarom Zending? II. — Perschoorw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

De twee lijnen bij het bestrijden van de armoede. II.

We zagen in ons vorig artikel, dat de diaconale arbeid allereerst is een arbeid des geloofs. Het geloof, dat de kerk in haar wezen de beginselen reeds draagt van de herschepping en dat de ontwikkeling der herschepping zich, wat betreft de hulp aan de behoeftigen in haar rijksten vorm openbaart in de diaconie.

Evenwel, we komen met ons geloof voor den eisch der toepassing. Want God heeft Zijn kerk geplaatst midden in het leven. We kunnen ons niet onttrekken aan de wereld, we hebben als kerk juist in die wereld te werken en op die wereld in te werken. En het mag niet andersom zijn dat de wereld op de kerk inwerkt. En dat is nu juist het gevaar van onzen tijd. Want God brengt ons uit het gemakkelijke leven dat we hadden in de jaren, die achter ons liggen. We zien ons geplaatst voor tal van moeilijkheden. De golven van het wereld-gebeuren slaan hoog op onze kusten en beuken onze dijken. De oevers wijken. Daarom vraagt God van ons meer dan ooit stand te houden. Maar standhouden vraagt allereerst dat we ons rekenschap geven waar we staan.

Nu is rekenschap geven van iets nog heel wat anders dan het maken van een rekensom. Als we gaan rekenen, dan zijn we verloren. Dan komen we tot de gevolgtrekking dat we zooveel noodig hebben en dat we maar zooveel bezitten. We moeten ons rekenschap ervan geven waar we staan als de oevers wijken.

Ik denk allereerst aan de grenzen tusschen den diaconalen steun en den werklozen-steun der Overheid.

De Overheid heeft langs den weg van de werklozen-verzekering de zorg voor den werkloze tot staatszorg gemaakt. Hier hebben we dus een grens, die we kunnen aanvaarden als opgekomen uit de sociale taak der Overheid. Maar die grens kunnen we niet absoluut zien. Daar is ook de zorg voor hen, die door langdurige werkloosheid buiten de verzekering vallen, de zorg ook voor de kleine neringdoenden, de zorg voor z.g.n. „nieuwe armen". Over deze verschillende categorieën is heel wat te doen geweest en nog te doen met betrekking tot de armenzorg. En telkens stellen deze categorieën voor de vraag welke begrenzing de diaconie moet, eigenlijk ook mag stellen. Wanneer men nu daarbij nog denkt aan al de familieleden, aan al degenen, wier levensbestaan afhankelijk is van behoeftigen uit die categorieën, ouders en andere verwanten, dan klemmt te meer de vraag, hoe we die verschillende groepen moeten beschouwen in relatie tot de diaconale verzorging.

Te moeilijker wordt de beantwoording, wanneer we eraan denken, hoe de behoeften van de gemeentelijke samenleving zwaarder worden, naarmate de inkomsten minder worden, sommige bronnen van volkswelvaart dreigen uit te drogen en het geld schaarsch wordt.

Kerstmis 1936.

Weer naakt d' adventstijd, HEER, en weer Uw heilig feest.
Dat éénmaal is geweest
Maar dat wij t'elken jaar gedachtenis gaan stichten.
Wil ons herdenken richten
In 't lood van 't Woord alleen, en drenk met Uwen Geest
Den geest, die schuchter vreest
In ziele-woon nu witte wijding nog t'ontvangen
Nu Satans woeste zangen
Des wereldds kimmern rooden in den ruigen gloed
Van Uwer scheps'len bloed.
Staal dien verslagen geest, die zindert van verrukken.
Doch veel zich nêr wil bukken,
Bedroefd naar troost, daar 't strijden wordt zoo bitter bang:
Gij toeft zoo wonder lang
Sinds voor het eerst Ge deed de heem'len zingend scheuren
Bij 't goddelijk gebeuren
Dat naar den eeuw'gen Raad ontsloot d' Immanuël
Voor 't hunk'rend Israël.
Maak toch in 't wachten sterk, wil alle vrees ons rooven,
Doe stugger ons gelooven,
Zoo knielen wij straks nêr in diepe zielevreugd.
In U alleen verheugd,
Die, poover Kerstkind, eens op aarde werd geboren
In stal en stroo verloren,
Maar Die op wolken komt, als stijgt de nood op 't hoogst.
Om Uwen wereldooft!

JAN DE MARÉ.

Het is dan ook geen lichte zaak tegenover zooveel dat beklemmt, een oplossing te vinden van de groote moeilijkheden. Want nu begint, en dat is begrijpelijk, bij velen de gedachte post te vatten, dat de veranderde levensomstandigheden het ondoenlijk maken de oude diaconale praktijk te handhaven. Het zou nu heel bedenkelijk zijn, indien we gemakshalve gingen volstaan met eenvoudig de beginselen te blijven poneeren om dan de praktijk maar over te laten aan wat er van komt. Nog gemakkelijker is het de praktijk voorop te stellen en de beginselen in een pronkkaas te zetten, zooals in een oud huis, met gebruik van nieuw huisraad, het oude alleen als waardevol bezit uit vroeger tijd wordt weggeborgen.

De diaken staat met zijn beginsel altijd midden in de praktijk. Midden in de praktijk, maar dan ook weer niet zoo dat we het beginsel zien als begrensd door de praktijk.

We moeten omgekeerd het beginsel nemen als inwerkend op de praktijk. Zoo is het b.v. ook met het Sabbathsgedebod.

We leven in een tijd, die door de toenemende inwerking van de techniek in al haar toepassingen, het al moeilijker maakt, de viering van den dag des Heeren zuiver te houden. Ik denk aan de middelen van vervoer, aan telefoon en radio.

Storend werkt dat alles in op de ware sfeer, waarin we den rustdag houden moeten. We kunnen dan ook maar alleen Gods gebod handhaven, wanneer we uitgaan van de gedachte, dat de liefde van Christus bij ons de begeerte moet wekken alle dingen Hem te onderwerpen. Die onderwerping geschiedt niet door het aanleggen van een band voor het uiterlijke leven; de innerlijke drang der levensgemeenschap met Christus moet voor de heiliging van den dag des Heeren van binnen uit ons handelen beheerschen. Daartoe dient het ook, dat we rekenschap ervan geven welke plaats ons beginsel ten opzichte van ons handelen inneemt. Want bedenken we wel, dat ons beginsel niet alleen, niet in de eerste plaats is een grondstelling, vanwaar uit we onze gedachten verder tot ontwikkeling brengen. Met ons beginsel nemen we stand in het geloof. Ons uitgangspunt is krachtens ons geloof: gehoorzaamheid. Geloofsgehoorzaamheid bepaalt ons handelen als een innerlijke noodwendigheid.

Zoo moet het ook bij de diaconale praktijk gaan. Voorop moet gaan de innerlijke noodwendigheid om Gods gebod, het gebod der liefde te volbrengen en daaruit moet worden geboren de begeerte om de nooden te lenigen. Daarom is ook te betreuren, dat ons formulier tot beves-

liging der diakenen vasthield aan de vooropstelling van het „inzamelen van aalmoezen en goederen“ en in de tweede plaats noemt het „uitdeelen“. Dit leidt zoo licht ertoe om een te voornamelijk plaats te geven aan de vraag, hoe we de inkomsten en de uitgaven kunnen doen kloppen.

Dit is ook de instelling, die ertoe leidt, dat we gaan vragen: waarom moet ik zooveel betalen, en voor de diaconie en als belastingbetaler mede voor de kosten der openbare armenzorg. Al zulke vragen miskennen de noodzakelijke vooropstelling van de gedachte, dat God ons een roeping geeft. Geeft Hij ons een roeping, dan moeten we ook vertrouwen, dat Hij die roep, ook getrouw maakt; dat we in het geloof arbeidende, ook in dat geloof de middelen zullen vinden. Als dat eenmaal voor ons vast staat, dan gaan we samen met en voor elkander de middelen zoeken.

De lijn, waarop de diaconie en haar arbeid zich beweegt, heeft echter met de lijn, waarop de burgerlijke armenzorg ligt, snijpunten. Daarom hebben we ook na te gaan hoe we de diaconale hulp praktisch in 't geheel der armenzorg moeten inpassen. Thorbecke heeft in zijn beschouwingen over de taak der Overheid met betrekking tot de armenzorg gezegd: „De roeping der kerk kan niet zijn de armenzorg staathuishoudkundig te behandelen“. Hij stelt daartegenover, dat de diaconie een ander beginsel hebben. „Zij is het orgaan voor individuele godsdienstige liefdadigheid.“ Krachtens zijn liberaal beginsel wilde Thorbecke de diaconie beperken tot het enger terrein der kerk onder toezicht van de Overheid.

Groen eischte de geheele armenzorg op voor de diaconie. Het laatste standpunt gaven we prijs, het eerste is ons te beperkt gesteld. In tegenstelling met Thorbecke zien we wel degelijk als de roeping der kerk de armenzorg in staathuishoudkundig verband te zien. Dit vond onder meer uitdrukking in de samenwerking inzake de toepassing der kindervetten en inzake de geneeskundige verzorging. Daarom erkent de Overheid de particuliere en kerkelijke liefdadigheid als zodanig; de armen wel eischt voor deze den voorrang. Toch, is er, nu er niet het minst onder voorgaan van onze Gereformeerde diaconieën, een inpassen gekomen is in het groot geheel van den maatschappelijken strijd tegen de armoede, bijzondere noodzaak om nooit de tweeërlei lijn uit het oog verliezen.

De scheidslijn ligt niet alleen zooals Thorbecke die zag: de kerk het orgaan voor de individuele liefdadigheid, de Overheid de staathuishoudkundige hulp, want dan zou eenzijdig de wet van 1912, die toestond dat de Overheid ook volgens methoden van individualisatie zou helpen, en het optreden der diaconieën, door zich te rangschikken onder de organen, die de staatstaak helpen volbrengen anderzijds, ten slotte tot het uitwischen van de grenzen hebben gevoerd.

Het is echter wel te begrijpen, dat we dreigen te komen tot een gevaarlijke doormenging, omdat juist in onzen tijd zoo sterk naar voren treedt, dat de economische omstandigheden het moeilijk maken voor de diaconie zich te handhaven.

De diaconie ziet, dat de toepassing o.a. der kindervetten en de geneeskundige verzorging samenwerking vereischen en dat voorts naast de geregelenteerde steunverlening, de overheidszorg door individualisatie zich almeer stelt op het standpunt der particuliere zorg. Waarom zal de diaconie verder gaan beletten? Zij kan immers ook de eigen leden der kerk bij onvoldoende middelen met meer vrijheid overgeven aan de burgerlijke verzorging dan vroeger het geval kon zijn. Van den anderen kant ziet Maatschappelijk Hulpbetoon, dat de diaconieën haar eigen standpunt van voorgaan beginnen prijs te geven; zij handhaaft dan minder streng den eisch, dat de diaconie voorrang moet hebben bij de hulpverlening.

Het is voor de diaconie zoo verleidelijk verder te gaan op dit spoor.

We stelden in den aanvang voorop, dat in de bestrijding van het kwaad en in het verzachten van het leed door de Overheid zich iets kan openbaren van het Koninkrijk der gerechtigheid, zooals dat eenmaal in Christus zijn voltooiing zal verkrijgen. Welnu, wanneer thans aanvaard is, dat de burgerlijke armenzorg niet uitsluitend het karakter van politiezorg draagt, die de menschen alleen in het leven behoudt, maar ook arbeiden mag naar den eisch der individuele hulpverlening, ligt dan daarin niet de aanleiding om het met ons diaconale principe niet zoo nauw te blijven nemen? Hier staan we inderdaad voor het eigenlijke criterium. We mogen ons niet laten misleiden door een redeneering, die een schijn van recht heeft. Voorop sta, dat erkennen we de bevoegdheid der Overheid om zelve armenzorg uit te oefenen, daarin niet ligt opgesloten, dat de kerk mag terugtreden of iets van haar taak mag prijsgeven. Wanneer we goedkeuring eraan hechten, dat de burgerlijke armenzorg naar methodes van liefdadigheid haar werk verricht, dan moeten we dat doen onder tweeërlei voorbehoud. Allereerst onder dit beding, dat zij de kerkelijke en particuliere liefdadigheid niet verdringt, maar deze in haar volle recht van voorrang late en wij er dus ook nooit aan medewerken onzerzijds dit recht prijs te geven.

Maar in de tweede plaats onder beding, dat

we onze oogen er voor wijd open houden, dat de Overheidszorg wel met methodes van individualisatie aan de liefdadigheid ontleend, haar arbeid mag verrichten, doch dat daardoor haar arbeid nooit het karakter van liefdadigheid verkrijgt. De Overheid treedt altijd dwingend op en dit sluit alle gedachte aan liefdadigheid, die berust op het vrijwillig offer, gebracht uit Christelijke liefde, uit. Bovendien echter: de Overheid kan in haren arbeid nooit iets leggen van de zorg voor het geestelijk welzijn. Dit blijft de eere-taak, het recht en daarom de heilige plicht der kerk. Hier loopen de lijnen door zonder elkander ooit te kunnen snijden.

De materiele zorg van de Overheid heeft als vallende onder de burgerlijke gerechtigheid wel een ideeën kant, evenwel zij blijft altijd geheel onderscheiden van de kerkelijke zorg, die opkomt uit het hooge priesterlijk ambt van Christus.

Onze diaconieën moeten zich er steeds van blijven doordringen, dat het beginsel blijft. Ook al is de absolute toepassing niet meer in alle omstandigheden mogelijk, wij moeten vasthouden, dat dit blijven bij het beginsel vóór alles noodzakelijk maakt lo zoover te gaan met het verlenen van onderstand als de middelen en plaatselijke verhoudingen dat eenigszins mogelijk maken en zo bij volslagen onmacht alleen uit overmacht de hulp der Overheid toe te laten.

Daarom is het ook gevaarlijk ten deze regelen te stellen of gedragslijnen aan te geven, waardoor de diaconieën wat meer kunnen gaan overlappen aan Maatschappelijk Hulpbetoon.

Zulke maatregelen zouden, dit is 't eerste bezwaar, ongelijk werken. Een diaconie die weinig met moeilijkheden te worstelen heeft, kan veel verder gaan dan een diaconie, die uitermate begrensd wordt door plaatselijke of tijdelijke wederwaardigheden. Geeft men gedragslijnen aan, dan zal dit voor de eene te weinig haat opleveren, voor de andere onnoodige ruimte van handelen bieden. Zij kon verder gaan, maar ziet door de voorgestelde gedragslijn, dat zij niet zoover behoeft te gaan en gevoelt zich dus vrij den kring van hare hulpverlening minder ruim te trekken.

Het tweede bezwaar tegen zulke gedragslijnen is, dat zij als normaal, d.w.z. blijvend, zouden sanctioneerden, wat eigenlijk als noodtoestand en dus als tijdelijk moet blijven gelden. Het noodlottige hiervan springt teneer in het oog, wanneer men eraan denkt, dat er — naar wij mogen hopen — weer verruiming komen kan. Een gedragslijn in tijd van depressie mag de diaconieën niet voor de toekomst blijvend op lager plan hebben gebracht.

Het zal na het voorafgaande geen verwondering wekken, dat ik voorts als volkomen onjuist de redeneering verwerp, die den schoolstrijd stelt naast de quaestie der armenzorg. De schoolstrijd ging om de vrijheid en het recht der ouders om hun kinderen te doen onderwijzen naar hun eigen levensovertuiging. Het was inbreuk op de vrijheid, dat zij geen eigen scholen mochten oprichten. Deze vrijheid werd verkregen. Het was inbreuk op het recht, dat de Overheid wel voor de openbare scholen op neutralen grondslag de kosten zou vergoeden, niet voor de particuliere scholen op belijdenis-grondslag. Deze inbreuk op het recht werd door de wet van 1921 weggenomen.

Maar hoe staat het met de armenzorg?

Voor onze armenzorg vragen we als recht de vrijheid, om zelf onze behoeften te ondersteunen. Dit kan nooit gepaard gaan met den eisch, dat de Overheid de kosten van onderstand betale of vergoede. Het één sluit het ander uit.

Toen ik in 1906 voor het eerst diaken werd in de toen nog ongedeelde kerk van Den Haag, bedroeg het gehele budget f 16000. Nu zijn we tot drie heiren geworden: Den Haag-Oost, Den Haag-West, Den Haag-Zuid. En samen belopen de uitgaven nu meer dan f 100.000. Maar maakt het bedrag nu de positie principieel anders? Voor de nieuwe armenwet van 1912 vroegen we aan de Overheid: laat ons recht en vrijheid behouden om onze eigen behoeften te ondersteunen. Zouden we nu in 1936 vragen: geef ons recht en vrijheid doordat we niet meer zelve betalen maar het uit de staatskas krijgen wat onze broeders en zusters behoeven?

Uit dezen hoofde is ook principieel te verwerpen de gedachte om vrijdom van belasting te vragen voor het geld, dat men aan de armenzorg besteedt. Reeds hierom moet dit veroordeeld worden, omdat men dan aan den fiscus zou moeten opgeven wat men aan de diaconie had geofferd. Geofferd, neen, dat woord mag ik dan niet meer gebruiken. Het is geen offer geweest, want ik vraag, wat ik aan de diaconie gaf, terug. Geen offer, wat dan wel? Een voorschot op afbetaling aan de Overheid? De leden der Gereformeerde Kerken zouden dan declaraties mogen inzenden bij de Overheid voor hetgeen zij des Zondags in den collecte-zak hadden gedaan.

Maar hoe dan met het bewijs? Tot dusver gold altijd voor alle gaven van liefdadigheid de geheimhouding. Men zou dan eigenlijk de collectezakjes moeten afschaffen en zoo iets als lijsten ter teekening moeten invoeren met quitanties vanwege de diaconie als bewijsmiddel.

Het zou wel fraai worden. Liever blijven we dus bij het beginsel.

Ik wil daarom ten slotte dit beginsel nog eenmaal formuleeren.

De eigenlijke taak der Overheid is de armoede te bestrijden met algemeene middelen: economische politiek, die al wat tot mindere welvaart leidt, tegengaat; maatregelen, die het ontstaan van armoede trachten te verhinderen, verzekering tegen werkloosheid enz. enz.

We wezen reeds op al die veelheid van bemoeiing, die de Overheid heden ten dage met het economisch en sociaalpolitieke leven heeft. We noemden eveneens de steunregeling voor werklozen. Daarentegen behoort alle individuele armenzorg in beginsel tot het terrein der particuliere hulpverlening. En in het bijzonder moet op het terrein der particuliere hulpverlening de kerkelijke barmhartigheid naar haar eigen beginsel erkenning vinden. Wie niet staat in het volle en klare besef, dat de diaconie opkomt uit het ambt en daarom behoorende tot de roeping der kerk als instituut, van de overheid vrijheid moet eischen en van de kerk zelve getrouwe plichtsvervulling in 't brengen van het offer der liefde op het heilig altaar, geeft in beginsel het eigen recht der diaconie prijs, komt er steeds meer toe terrein na terrein aan de overheidszorg over te laten: Wie niet leeft uit het besef der roeping, maakt van de armenzorg een zaak van financieel beleid. En dan is er geen reden om de overheid niet te hulp te roepen en alle armenzorg al meer via den fiscus mogelijk te maken, het geld voor de behoeften in plaats van het aan de diaconie toe te vertrouwen, liever op het belastinghijfel te verrekenen.

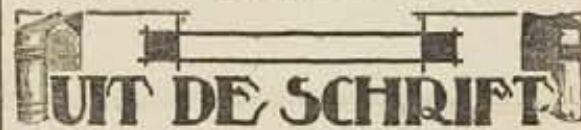
Ik eindig. Laat mij ten laatste u mogen herinneren aan wat Paulus eens heeft gezegd bij zijn afscheid aan Efese:

„En nu, broeders, ik beveel u Gode en den woorden Zijner genade, die machtig is u op te bouwen en u een erfdeel te geven onder al de heiligen. Ik heb niemands zilver of goud of kleeding begeerd. En gijzelven weet, dat deze handen tot mijn nooddrift en dergenen, die met mij waren, gediend hebben. Ik heb u in alles geboond, dat men, alzoo arbeidende, de zwakken moet opnemen en gedanken aan de woorden van den Heere Jezus, dat Hij gezegd heeft: het is zaliger te geven dan te ontvangen.“

Paulus, de groote leerstellige, zij ook als Apostel der barmhartigheid onze leermeester.

s. Gr.

v. B. C.

UIT DE SCHRIFT

Verhoord gered.

Uw gebed is verhoord....
Lukas 1:13 b.

Dat Zacharias gebeden heeft, blijkt uit het woord van den engel: „Vrees niet, Zacharias, want uw gebed is verhoord, en uw vrouw Elizabeth zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam heeten Johannes“.

We worden door deze woorden nieuwsgierig gemaakt naar de stof, den inhoud van zijn gebed.

Deze nieuwsgierigheid schijnt niet moeilijk te bevredigen. De gave van een zoon aan den ouden priester en zijn onvruchtbare vrouw is de verhooring van zijn bidden. Dus overschrijdt onze fantasie wel niet de grens met de veronderstelling, dat Zacharias en Elizabeth gebeden hebben om een kind.

Toch zijn we zoo nog niet klaar met onze vraag naar de stof van Zacharias' gebeden. Het mag ons immers niet ontgaan, dat de verkondiging der verhooring geschiedt aan den dienstdoenden priester; en in den tempel.

Zoo trachten we geloovig in te dringen in den zin van het moment en van de plaats der heilsvolkondiging; het was ter ure des reukoffers, en Zacharias was in den tempel des Heeren ingegaan. 'Ontgaat ons daarbij niet, dat onze God bij Zijn openbaring der verlossingsgeheimen aan tijd noch plaats gebonden is. De engel Gabriël werd van God gezonden naar een stad in Galilea, genaamd Nazareth, tot de maagd Maria. Nochtans, als we gaan zoeken naar de stof van Zacharias' bidden, aanvaarden we dankbaar de aanwijzingen van het tekstverband. Het ging den Heere blijkbaar bij het hooren naar dat bidden om nog iets anders dan om het geven van huiselijk geluk in een vroom priestergezin ergens in het Judeesche gebergte. Het woord, dat Zacharias' en Elizabeth lang verwachte en eindelijk gekregen geluk inluidt, is in den tempel gesproken.

Al dadelijk wordt het ons duidelijk nu, dat God de gave van het kind Johannes geeft in het groot verband van Zijn verbondswelwilligheid. Het huisgezin en zijn ontplooiing is niet het einde van Gods wegen. Kinderzegen blijkt hier met den tempel samen te hangen. Zoo krijgt het kind van Zacharias en Elizabeth straks ook niet een naam van burens en familie. De wil tot bestendiging van den familienaam moet wijken voor den geopenbaarden naam. Het kind is nog iets anders dan stambouder; zijn naam moet van Gods trouw aan heel Zijn volk dagelijks spreken.

Nu kam
bieden om
is verhoor
heiligd wa
bonds. Ge
hun wens
van Israël
de ouder
begeeren
Judeesche
die dagen
zang, dien
met de b
stond voo
gebeuren
voelde h
wilde d
den, die
het leven
hun deel
zoo heere
samen ble
werd. Hun
ningen van
er om Ze
een Jood,
hartstocht
voordal h
hun gesla
Zouden
Gods? Een
voor de v
was dus
beden het
denken ze
Maar w
De enge
hunner h
geloovige
De enge
de achist
die van A
tempel. E
deeld in
dag der v
functies
s'morgem
Zacharias
het reuko
van dat
volk verho
Het is
een offer
altaar gel
de heere
hebben v
uit op he
van het t
alleen het
draagt hi
op de ko
symbool
hof. En
bidt met
hartigheid
welgevall
Dan zeg
hoord“.

Dat is
uit de on
Maar d
een kind
Dat was
die spreek
het verho
Doch n
Als hij z
heiligste
die al zijn
mule aan
Dan is
God m
God kan
beden nie
Omdat d
formule
met al h
der barm
Het bid
omvat al
van hun
En onze
huiselijk
tot God
bidding.
W.

Span v

De red
Maer g